

ELŐFIZETESI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „

Helyben házas korúva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és
 énnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

Árnyékosítás és kinyomtatás
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes adatok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 24.

Pénzügyi harc.

(K. Ö.) Ausztriával a gazdasági harcot végig kell küzdenünk minden téren. Tehát pénzügyi téren is.

A támadást ellenünk Ausztria kezdte. Megkezdte az ismeretes börzei manőverrel, mely járadékaink értékét lecsorította. Ez a börzei manőver azóta megisméltődött. A börze után sorra következtek a takarékpénztárak. Így megirták a lapok, hogy az a uszei takarékpénztár igazgatója nagy örömmel jelentette a közgyűlésnek, hogy a takarékpénztár ügye rendben van, merl tárcájából az összes magyar értékpapírokat kiküszöbölték. Még irányzatosabbá válik a dolog, ha megtudjuk, hogy Ausztriában létezik egy a takarékpénztárak felügyeletére kinevezett állami bizottság, mely a takarékpénztárak köteletségévé tette a magyar értékek kiküszöbölését.

Tehát nemcsak a tőkepenzesek, hanem a hivatalos állam indít háborút értékeink ellen.

Ausztria ezzel az eljárásával csak következetes maradt önmagához. A nemzetközi pénzpiactól következetesen elzárt bennünket, csak azért, hogy a jó üzleteket megkaparinthassa. Folyton szidta pénzügyi helyzetünket és az osztrák tőke rajtunk gazdagsodott meg. A Balkán államoknak rendelkezésére állott a német francia és angol tőke, velünk a korona-járadék kibocsátásáig szóba sem állottak.

Egy oly hálás talajra tett az osztrák tőke nálunk szert, hogy érdemes volt ezért a külföld előtt ócsárolni és gazdasági erőnket kisebbiteni.

Ennek részben magunk is okai vagyunk. Vajjon nem állottak-e rendelkezésünkre azok az eszközök, melyek segítségével a külföldet tájékoztathattuk volna. Mire való a termelési statisztika, mire való a forgalmi statisztika, iparvállalataink, bankjaink és takarékpénztáraink kimutatásai? És utóvégre mire való a milliárdos rendes és aktív költségvetés? Ha arra nem, hogy a külföld tudomást szerezzen gazdasági haladásunk és hitelképességünkéről. Ausztriának minderről volt tudomása és annál a protekciós rendszerrel fogva, mely az elmúlt korokat jellemezte, Magyarország kizárólagos bankárja lett.

Érthetetlen különben a mostani eljárásuk. A nemzetközi pénzpiac a magyar értékekre nézve hozzáférhetővé van téve, arról sem lehet most már regélni, hogy az állami financiai kedvezőtlen állapota miatt a papírok belső értéke megromlott, tehát azért kell azokat piacra dobni. Mindez idejét mulatta. Azért, aki a magyar papiroktól szabadul, saját érdeke ellen cselekszik.

Ausztria is megfogja bánni, de most annyira erőt vett rajta az irántunk való gyűlölség, hogy kész saját magán eret vágni, csak hogy nekünk árthasson.

Remélhetőleg ez a pénzügyi háború, melyet Ausztria ellenünk megindított, csak hasznunkra válik. Ami be fog következni akkor, ha végre megtanuljuk,

hogy az értékpapírokban való vagyonelhelyezés hazafiai kötelesség, de egyúttal a legnagyobb kamatjövédellel kecsegtet. Tehát áldozatot sem kell a haza oltárára hoznunk.

Takarékpénztáraink alig adják meg a 4 százalékos kamathozadékokat, koronajáradékunk pedig a mostani árfolyam mellett 4 és fél százalékos körül kamatozik. Ennek dacára takarékpénztáraink mintegy 2000 milliót kamatoztatnak. Ha mi ennek az összegnek csak egy jelentékeny részét fektetnők értékpapírjainkba, az osztrákok erőlködése egyszerűen neveltségessé válnék.

Ez a nevelés kérdése és az államnak is nem egy eszköz áll rendelkezésére, melylyel az állami értékeknek a belföldi tőkét tudja nagy részben biztosítani.

A közel jövőben megoldandó pénzügyi kérdéseink közül ez nem a legutolsó.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 24.

A Ház tegnap rövid idő alatt ugyancsak nagy munkát végzett. Mindenekelőtt újabb indennitást adott a kormánynak, ami ellen csak a román nemzetiségi Mihályi Tivadar-nak volt kifogása. Persze nem sok vizet zavart.

Következett a honvédelmi budget, amelynek tárgyalása során a tót Hodzsa Milán általában véve igen praktikus észrevételeket tett. A függetlenségi Samassa János csatlakozott is felszólalásához sok tekintetben.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Egy büntény.

Amikor Charles Notaine, a jeles bíró szeméi lezárultak, az egész város megsiratta őt. Sajnálták a jóbarátai, akik nemeslelkű embertársukat, a térfias erény mintaképet veszítették el; de sajnálták a hozzá idegenek is, különösen a szegény emberek, akik a legbőkezűbb segítőjüket veszítették el benne. Egész legendákat meséltek a jó szívről a városban; — hogyan fizette le a saját zsebéből a sorsüldözött szegényember adósságát, amikor a hitelezője a vánkost perelte ki a feje alól; — hogyan bocsátott meg olyan bűnösöknek, akik kemény büntetést érdemeltek volna a törvény szigorától, de akiket a bünbánat megtörtén, könyezve hozott a bírói szék elé. S meséltek még sok anekdotát, amiknek valamennyie a rendkívüli ember kiválóságát dicsérték.

Senki sem maradt utána e földön; családja részint elhalt, részint ismeretlen volt előtte egész életén át. Nősülésre pedig sohsem gondolt. Az a háromszázezer frank tehát, amelyet örökül hagyott, a város szegényeinek jutott. Egyetlen emberre hagyott nagyobb összeget: 50.000 frankot — Jules Cassier barátjára.

Amikor a közjegyző kihirdette a végrendeletet, egy lepecsételt levelet adott át Jules

Cassier urnak. A levél az elhunyt kezeirása volt s borítékban ez állott: »Csakis a halálom után bontandó fel ez a levél, amely egyedül Cassier barátomat illeti.»

Cassier azután a következőket olvasta a levélben:

Mint becsületes ember bucsuzom tőled, legkedvesebb barátom. A világ szemében s minden tettemben, amelyet a nyilvánosság ismer, valóban az is vagyok. A halál közeledtével azonban megszólal bennem a mult egy szörnyű emléke, mélységes titkom, amelyet senki sem ismer. Ezt a titkot nem akarom a sírba vinni. Néked gyónom meg azt, barátom s kérlek, imádkozz bocsánatomért az Urhoz, ha már én nem leszek itt többé . . .

Én, Charles Notaine, az igazságos bíró, akit megsüvegelnek az emberek — gyilkos vagyok. Még pedig a legszörnyűbb gyilkosok közül való: a saját testvéretem öltem meg, hogy örököljem utána atyám egész vagyonát.

Régen volt . . . már harminc esztendő is elmúlt azóta. Testvércsém és én, csaknem egyidősek, a párizsi egyetemet hallgattuk. Szüleink régen elhunytak; atyám egy hajdani barátja volt a gyámunk, aki a vagyonunkat kezelte.

Georges öcsém és én együtt laktunk a

Montmartre egy kis hónapos szobájában. Gyámunk, nagy bölcsen, csak a legszükségesebbre adott nekünk pénzt, hogy takarékosra szoktasson. Georges ebből a kevésből is tudott takarékoskodni, én azonban a hónap második felében mindig rászorultam. Tanulmányaimban hasonló volt a különbség kettőnk között; amíg Georges kitüntetéssel tette le a vizsgáit, én a kávéházakban és kártya töltöttem a nappalt és az éjszakát is. Ezek a körülmények fejlesztették ki bennem azt a gyűlöletet, amelyet a nálam mindenképpen különb, derekabb öcsém iránt éreztem. Gyűlöltem a józanságáért, a nemeslelkűségéért; — igen, ez a rossznak a gyűlölete volt a jó iránt.

Egyszer aztán az a megszegényítés ért, hogy Georges — noha két évvel volt nálam fiatalabb — megelőzött a tanulmányában. Ez adta meg annak a tragédiának az első lökést, amely Georges halálát okozta.

Egy éjszaka — dermesztően hideg időben — felébredtem álamból. A szobában tulságos megre volt befűtve és Georges álmában lerugta magáról a takarót. Amint ágyamban felültem, tekintetem az alvó öcsémre tévedt s egy démoni gondolat fogamzott meg az agyamban. Tudtam, hogy Georges annyira mély alvó, hogy almból semmi sem képes felriasztani . . . és eszembe jutott, hogy ha az ablakot egy pillanatra kinyitnám, a fagyos levegő beáradása

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter beszédjén meglátszott, hogy kellemetlen helyzetben van, mert köti a paktum.

Igyekezett egyébként megnyugtató kijelentéseket tenni, furcsán hangzott azonban, amikor a honvédtüzérség elengedhetetlen feltételül a — létszámemlést állította oda.

A honvédelmi költségvetéssel azután egykettőre végzett a Ház s áttért a pénzügyi tárcára, hogy azt is letárgyalja. **Wekerle** Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter fölszólalása volt a nap legpraktikusabb mozzanata. Az adóterhek könnyítése tekintetében pozitív panaceaakkal hozakodott elő.

Részletes tudósításunk a következő:

Az indemnitás.

Elnök: Justh Gyula.

Hoitsy Pál előadó: Kéri az indemnitásról szóló törvényjavaslat elfogadását.

Mihályi Tivadar: Nem viseltetik bizalommal a mai kormány iránt sem. Bizalmatlanságot lát az indemnítási törvényjavaslat meghosszabbításával, mert ők megígérték, hogy nem fognak obstruálni. Az indemnitást nem szavazza meg.

Elnök szavazás alá bocsátja az indemnítási törvényjavaslatot.

A Ház túlnyomó többségben megszavazza.

A honvédelmi tárca.

Semsey László előadó: Ajánlja a honvédelmi tárca állami költségvetésének az elfogadását.

Hodzsza Milán: Azt mondja, hogy a haderőnek csak egy kis részéről lehet beszélni, a honvédségről, mert a közöshadseregről csak a delegációkban eshetik szó. Kifogásolja, hogy a katonaság, különösen a tisztikar nem tud a társadalommal egybeforrni. A honvédség hivatása, hogy önálló magyar hadsereggé fejlődjen s éppen ezért a társadalom előtt rokonszenvesse kell, hogy tegye magát. Kéri a minisztert, hogy a jövőben ne fektessen oly nagy súlyt a parádékra és diszkekucirozásra, hanem ehelyett inkább a harcképességre. A kiképzés tartama alatt a nagyszámban levő analfabétákat is meg lehetne írásra-olvasásra tanítani. Az aratás idejére hat heti szabadságot kellene adni az aratásnál érdekelt katonáknak. A katonai jogról szólva kimutatja, hogy a katonai büntető jog vérlázító. A költségvetést nem fogadja el.

végzetessé válhatna reá nézve. Kábult fővel gondoltam el mindezt s eszembe jutott, hogy ha ő meghalna, az egész vagyont én örökölném; két év múlva nagykoru lennék és független ura örökségemnek.

Magam sem tudom, minő mámoros láz volt az, amely rajtam erőt vett, hanem a pokoli gondolat szuggesztíója erősebb volt, semmint ellenállhattam volna... Csendesben, óvatosan felkeltem, magamra vettem felöltőmet, — aztán lassan kinyitottam az ablakot. A gyilkos hideg elementáris erővel csapott be... Hosszu percekig hagytam nyitva az ablakot, amíg csak elbirtam a hideget; azután bezártam ismét az ablakablakot s visszafeküdtem az ágyamba.

Georges másnap nehéz fővel s hevesen köhögve ébredt fel... Három héttel később pedig meghalt.

Ah, milyen rettenetes volt az a három hét nekem! Szörnyű tettemet ezerszeresen megánva, meg akartam menteni öcsémet; de a gyilkos kór erősebb volt.

... Ez az emlék kísértett egész életemen át. Soha egy pillanatra sem tudtam elfeledni s ez az emlék nem engedte sosem, hogy élvezet találjak vagyonomban. Megrendült lelkem a jöttében keresett vigasztalást... lásd, barátom, ezért voltam mindig elfogult bíró, a legelfogultabb a nagy bűnösökkel szemben.

Henry Fèvre.

Bakonyi Samu: A honvédelem kérdését a függetlenségi párt védelmére akarja felhasználni. A küzdelmet egyelőre elhalasztotta a függetlenségi párt, de aztán majd kivívják az önálló magyar hadsereggel az önálló független Magyarországot!

Kijelenti, hogy a mostani kormányon lévő függetlenségi párt nem lesz szolgahad. A küzdelmet csak egyelőre félbehagytuk, de nem adjuk fel! (Helyeslés.)

A magyar ezrednyelv teljes érvényesülését követeli. A nagy nemzeti hadsereg eszméjét ki fogja vivni a függetlenségi párt, csak a nemzet mellette legyen. Türelemre, bizalomra inti a magyar hazát. Majd újra feléled a láng! Akkor majd cselekedni fogunk. A költségvetést a nemzet jelenlegi békéje érdekében és a miniszter iránt érzett jóindulatból elfogadja.

Samassa János: Sokban egyetért Hodzsza Milánnal. Bizalmat, szeretetet ajánl a jelenlegi rideg katonai fegyelem helyett. Csak a közérdek és a béke szempontjából szavazza meg a költségvetést.

A honvédelmi miniszter beszéde.

Jekelfalussy Lajos: A legnagyobb szeretettel és odaadással csüng a honvédségi intézményen. Hiszen együtt lettek öregek. De sajnos, nem tehet minden kívánságnak eleget, mert a jelenlegi kabinet bizonyos korlátok közt vállalt kormányt. Főleg katonai kérdésben vannak olyan dolgok, melyekhez hozzá nem szólhat. De a katonai kérdésekkel szoros összefüggésben van, a honvédség léte. A honvédségnek évek hosszú sora óta csak 12.500 főnyi ujoncjutaléka volt, amelylyel azokat a kereteket, melyek szükségesek a kiképzéshez és főleg a tisztikar kiképzéséhez, betölteni lehetetlen. Szükséges volna több legénység, akkor számos ujjtást lehetne eszközölni. Mennyire fogjuk tudni fejleszteni honvédségünket a jövő titka. De ha megfelelő legénység áll rendelkezésre akkor felállítjuk a honvéd tüzérséget. Sokszor hallotta perhorreszkálni a nagyobb hadgyakorlatokat, pedig erre szükség van, nem annyira a legénység, mint a vezető tisztek kiképzése szempontjából.

Hiszen a honvédtiszt jóformán az egész évben csak az őszi gyakorlat alkalmával lát hadilétszámban levő csapatot, amelyet ellenség elé vezethetne.

Hodzsza Milánnak válaszolva, tagadja, hogy a tisztikarnál csakugyan meg volna a kasztszellem. Azt, hogy a tisztek a becsület kérdésében kényesek és érzékenyek, csakugyan nem lehet rossz néven venni. A honvédség olyan nyelven teszi le az esküt, melyen tudja. Fájdalom, Magyarországon a katonának anyanyelvén kívül más nyelvet is meg kell tanulnia. A tiszti szolgának a háborúban a tiszt holmiját kell cipelnie, ezért nélkülözhetlen ez a szervezet. Amit Hodzsza a halálbüntetések nemeiről mondott azt ő valami vén kalendáriumból vehette. Kéri a költségvetés elfogadását.

Bredicsán Korjolan: A csendőrségi tulajdonságokról beszél. A csendőrség függetlenségét követeli. A mai csendőrintézmény olyan, hogy nem nyújt garanciát a polgárság jogainak megvédésére.

Elnök: Kijelenti, hogy a honvédelmi tárca költségvetését a Ház elfogadta, ugyszintén a vele kapcsolatos jelentéseket.

A pénzügyi budget.

Ezután áttérték a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

Hoitsy Pál előadó: Ismerteti a pénzügyi tárca költségvetését. Kéri annak az elfogadását.

Farkasházi Zsigmond: Azzal kezdi, hogy ha barátaira hallgatott volna, nem szólt volna fel.

Justh Gyula: (a gyorsírók mellett ül) Jobb lett volna.

Farkasházi Zsigmond: A régi kormányok visszaéléseit ismerteti. Helyteleníti a régi rendszert. Kéri a kormányt, ne halmazza halomra

a felesleges milliókat, mert nem lehet tudni, mi csoda idegen hatalom veszi hasznát. Példárá a darabant kormány, amely ezekből a milliókból rendezte az abszolutizmust. Kéri a miniszterelnököt, ne vonja el az országtól a felesleges pénzt. Ne nyereszkedjenek — ugymond — Lánctiek, Kornfeldék az állam pénzéből.

Azt mondja, hogy a bevételt a pénzügyminiszter ur büszkén hangoztatta...

Wekerle miniszterelnök: (mosolyogva.) Nagyon szerényen.

Farkasházi Zsigmond: Kérde, mit kapnak a szegény emberek?

Egy hang: Jó levegőt. (Óriási derűtlenség.)

Farkasházi Zsigmond: Helyteleníti az osztályorszájátékot, mely csak a nép kizsákmányolására van.

Szünet után

Maniu Gyula a monopóliumok káros hatását ismerteti. Kifogásolja, hogy a román néppel az adókiivetéseknél igazságtalanul bánnak, mert jogos ok nélkül emelik az adóját. (Ellenmondások.) Még ez nem elég, hanem akkor is kellemetlenkednek, ha az a maga adóját kifizeti.

A pénzügyminiszter beszéde.

Wekerle Sándor miniszterelnök-pénzügyminiszter: Farkasházi szavaira reflektálva, kijelenti, hogy az adószedés körül sehol a világon nem járnak el oly nagy kimélettel, mint az ő intézkedése következtében az idén minálunk, ahol a fölszaporodott adóhátralékok befizetésére a legmesszebbmenő kedvezményeket is megadják. A házadók aránylagos leszállítására törekedni fog. Már a földadó leszállítása évtizedek fokozatos munkáját illeti a redikcióban.

A másodosztályu keresetadó részben meg akarja szüntetni. Az egyenes adók fölöslegével a szegényebb osztályok adózását fogja megkönnyíteni. Az osztályorszájátékot nem helyesli ugyan, de nem tehet ellene, mert szerződés van rá. Az állampénzek elhelyezésénél soha sem baráti szempontok vezérlik, hanem az ország érdeke. A budget lényegén mit sem változtatna az a körülmény, ha más alapokra fektetnék. Az elvégre nem baj, ha az előirányzott bevételeknél a tényleges bevételek nagyobbak.

Vázsonyi Vilmos a kistőzsdések érdekében szólal föl.

Wekerle Sándor miniszterelnök, pénzügyminiszter megígéri, hogy tőle telhetőleg javítani fog helyzetükön. Még a vasárnapi munkaszünetük is meg lesz valósítható a váltakozó rendszer mellett.

A költségvetést azután elfogadja a Ház. Ülés vége délután negyed 4 órakor.

Hajsza Eröss Rezső ellen.

— A jószágigazgató nyilatkozata. —

A káptalan tegnapi nyilatkozata után ma alkalmunk van Eröss Rezső nyilatkozatát közzélni.

Ha már eddig is kételkedett a közönség a Nagyváradai Napló Állandó kirohanásainak valóságában, Eröss Rezső nyilatkozata után meggyőződhetik róla mindenki, hogy a rendszeres támadások absolute semmi alappal nem bírnak. Mire való volt néhány hiszékeny ember fantáziáját ezekkel a goromba valótlanságokkal felizgatni? azt csak a cikkek szerzője tudná megmondani.

A közönségnek szól a jószágigazgató ur nyilatkozata. Megláthatja ebből a közönség, hogy az uradalom a nagy közönség által nem is sejtett arányban gondoskodik a szegény népről s hogy éppen a kocsubaiaknak semmi oka sincs panasza. A N. N. terrorisztikus

hangu cikkeinek alapja tehát nem a *szegény népnél* keresendő.

Nagyon helyes az is, hogy Eröss Rezső a személyét érintő rágalmakat nem méltatja válasza, hanem a választ a bíróságra bizza. Ez az egyedüli méltó felelet.

Eröss Rezső nyilatkozata egyébiránt a következő:

A Nagyváradi Napló-nak a püspökség ügyeiről irt cikkeire megfelelő cáfolatot nyújt a főtisztelendő Székeskáptalan ma közzétett nyilatkozata s az erdészeti bizottságnak a kocsubaiak kérelmét elutasító határozata, minnek kapcsán csak annyit óhajtok az érdeklődők szíves tudomására juttatni, hogy:

1. a püspökségtől 76 biharmegyei község mintegy 58 000 (ötvennyolc) ezer kataszt. hold erdei és egyéb legelőt bir ez idő szerint haszonbérbe, köztük Kerpenyét, Szohodol és Kocsuba is;

a buzásdi pusztából bold. *Schlauch* bibornok-püspök ur idejében 500 holdnyi terület lett erdősítésre felajánlva, e terület *Weis Ede* tenkei lakos bérletének megszűntével 1899, utóbb 1903-ban a kocsubaiaknak adatott bérbe és kikötött, hogy a területből évenként 125 holdat felszántva, beerdősítve visszadnak, azonban tölgy makktermés híján az ültetés még foganatosítva nem lett; utóbb a jelenlegi uradalmi kormányzat idején a kir. erdőfelügyelőség előzetes hozzájárulásával ajánlottunk fel további 200 holdat, a mely szintén beültetésre vár;

2, a jelenlegi Püspök ur ő Excellentiája rövid három évre terjedő püspöksége alatt Bogoszlón 1090, Tötteleken 120, Csatáron 60, Hegyközszenmiklóson 1264, összesen 2534 kat. hold püspöki birtok lett az érdekelt községeknek örök áron eladva.

Ezekből látható, hogy a püspökségnél a nép érdekeire is figyelemmel vagyunk.

A személyemre szórt rágalmakért ez alkalomból is a bíróságnál keresek elégtételt.

Nagy-Várad, 1906. július 24.

Eröss Rezső,
jósági igazgató.

Az ujjvárosi legelő kérdése.

— A városrészek egyesítése. —

Megkopott, megviselt irás érkezett tegnap Nagyvárad város iktatójába; látszik rajta, hogy sok kézen forgott, ha nem is igazolná ezt a sok aláírás, amivel a beadvány el van látva. Régmúlt időket idéz fel ez az irás, mikor még Nagyvárad városrészei rivalisai voltak egymásnak.

Nagyvárad-Ujjváros és Külváros 258 háztulajdonosa irta alá a kérvényt, amelyben panaszkodnak, hogy a városrészeknek nincs legelő területe, ahol a polgárok sertéseiket legeltethessék.

Panaszolja, hogy a város kaszárnyáknak, bolgár kertészeknek, gyakorlótérnek, kertésztelepnek, hizlaldának, faraktáraknak, kavicsbányáknak, új vásártérnek foglalta el az ujjvárosi legelőt s ezáltal a polgárok megletek fosztva attól, hogy állataikat legeltethessék. Hogy ezáltal a város nagy jövedelemre tett szert, azt nem irigylik, bár még több jövedelme lenne a városnak, de ősi időktől szerzett jogaiktól magukat elűtteni nem engedik, hanem kérik s ha kell, követelik jogaikat.

Ilyen erélyes hangú bevezetés után rátérnek tulajdonképeni kérelmeikre.

Kérik a törvényhatóságot, hogy serteseik részére legeltetésre ha lehet az állatvásártér, ha ezt nem lehet, a vadalmás részen a két Pece közötti területet a Rhédey-kertig a vágó birkák részére pedig a sertésektől elkülönítve az »ősi-tér« háta mögött lévő területet engedje át.

Kérik továbbá, hogy a pásztorok felfoga-

adását a jóságartó polgárság hatáskörébe utalják, mert nem tartják helyesnek, hogy idegen egyén irányítsa az általuk fizetett pásztor működését: elég volt már a városi gazdálkodásból, nem kérnek tovább belőle. Ha ők fizetik a pásztor, akkor az ne idegen érdekeket szolgáljon.

A tenyészállatokra nézve is hozzászólási jogot kérnek.

Hivatalból, hitese alakban leendő kiadását kéri azon szerződésnek, amelynek alapján ősapák a várost terjedelmes birtokokkal ajándékozták meg, hogy lássák, minő kikötések mellett adták át ezen javakat a városnak s minő jogn szorítják most ki őket, az utódokat a legeltetési jogukból. Végül kéri a törvényhatóságot, hogy helyezték vissza őket jogaikba.

Eddig tart a beadott kérvény, amely részben követel s kilátásba helyezi, hogy ha a város a kérelmet nem teljesíti, esetleg perelnek.

Már volt egy izben hozadalmas pere Nagyvárad városának Ujjváros polgáraival, az u. n. »pálinka-per«, amelyet végre a város nyert meg.

A legelő kérdése sem új dolog. Ujjváros polgárai már régen feszegetik ezt a kérdést, s különösen azt vetik fel, hogy Olasziban kiosztották a legelőt a háztulajdonosok között, tehát az ujjvárosi legelő is éppen olyan tulajdonuk az ujjvárosi háztulajdonosoknak, mint az olasz-i legelő.

Ennek eldöntése a törvényhatóság, esetleg a bíróság dolga lesz; mindenesetre helyes dolog, hogy végre-valahára dülőre kerül a kérdés, amelyet most már a város érdekében sem szabad egyszerűen függőben hagyni. Tisztázni kell a kérdést, hogy végkép letűnjék a napirendről s ne kísétsen tovább.

Amennyire a dolgot ismerjük, az ujjvárosi polgárok követelése nem nyugszik jogalapon s per esetén a város nem lesz vesztes, éppen úgy, mint a pálinka-pernél.

Olaszi ugyanis urbéres volt s a legelőt annak idején a lakosság azért kapta a káptalantól, hogy megélhetése biztosítva legyen, míg Várad-Ujjváros földje majorsági birtok volt s mindig a szabad városi, mint község volt, osztatlanul, nem pedig a polgároké.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban fölmerül azonban még egy fontos dolog, *Nagyvárad városrészeinek az egyesítési kérdése*. A dolog ugyanis akként áll, hogy *Nagyvárad városnak a városrészei még mindig nincsenek törvényesen egyesítve*. Sokszor volt róla szó, de mindig eltovábbították a kérdés megoldását.

Nagyvárad város összealakulását kevesen ismerik; még kevesebb ember előtt ismeretes, hogy minő alapon keletkeztek az egyes városrészek. A jövőben felszínre kerülhetnek egyes kérdések, pl. a katonai kincstárral a vár és városáncc miatt stb., amikor kellemetlenségek szülő oka lehet a város törvényes egyesítésének hiánya.

A dolgot felvetettük, hogy a város vezetői gondolkozzanak felette.

Visszatérve az ujjvárosi polgárok kérvényére, az a véleményünk, hogy a városnak a kérelmet méltányossági szempontokból kell elbírálni.

Travesztia.

Egyik helybeli lap, a »Szabadság« bizonyos idő óta talán megszokásból mintegy osztályharcot szít hasábjain, izgat a vallás, fennálló társadalmi rend és a vagyon ellen is.

Mult heti szombati vezércikkében is valósággal fulmináns cikket közöl, amelynek éle a jelen kormányt éri ugyan, de erős oldalvágásokat osztogat a vallásos magyar arisztokráciának, amit a nép nyomoruságának fő okozójának tüntet fel és oly eljárással vádol, melyre bátran elmondhatjuk:

»Mutato nomine fabula de te narratur«

Nem mernénk keleti polgártársainkkal szemben hasonló vádakot oly áttetszőleg han-

goztatni, mint amilyenek például az említett vezércikkben a következők:

»Hülye frázis, hogy Magyarország a magyaroké lévén Magyarország igazi ura (egy csomó feudális nemes)«; vagy: »Magyarországnak a nemzet erejét kiszívó (oligarchia) elsatnyulásában kell birnia«; vagy: »És a nép itélni fog. Igazságosan és könyörtelenül, mert a népitéletet nem kerülhetik el, akik a (nép hitével és bizalmával visszaéltek).«

Ha az idézett mondatokba a zárjelek helyébe vonalkákat tennénk, mint az elemi nyelvtanokban szokás, hogy a »vonalkák helyébe alkalmas szavakat tegyetek«, nem hisszük, hogy hazánk sorsa felett komolyan gondolkodók leg-többje nem olyan szavakkal pótolná a vonalkákat, amelyekből az a faj szisszenne fel a legjobban, amelynek érdekét az említett lap olyan nagyon a szívében viseli. Es azt hiszem nagy »Weigeschrei« lenne az eredmény a királyi ügyészség előtt osztálygyűlölködés szítása címen.

Igazán csodálatos dolog ez, hogy az ország őszintéményeinek, őslakosságának kell remegni és meghunyászkodnia azoknak a fenyegetései előtt, akik még csak néhány évtized előtt is jóformán mint jövevények tiszta emberies érzésből megtűrettek s jogot kaptak az országban, s rövid idő múltán annyira otthonosan érzik magukat, hogy minden téren rendelkezni és hatalmaskodni mernek.

Jól tudjuk, hogy az említett feudális birtokok, latifundiumok nagy akadályai annak, hogy az ország földbirtokainak másik 50 százaléka is idegen kézre jusson, de tudjuk azt is, hogy mily fontosak e birtokok a magyar nemzeti életben. És amíg ezek a birtokok együtt vannak, meg vannak óva az elzűlés, elkallódás, szabad forgalom veszélyeitől, a melyektől leginkább féltjük ezeket a birtokokat.

A zsidó terjeszkedés tehát ismét új terrenumot keres magának és mivel a gentriosztályt közép- és kisbirtokosokat már jóformán leteperzte, ki akarja sajátítani önző céljaira Eszterházyt és a hercegprímást is és nem veszi észre, hogy evvel is csak a maga asztagját rakja.

Vajjon mikor és honnan halljuk már az erélyes kijelentést: »Eddig és ne tovább...«

Ferdényi Kálmán.

Az orosz forrongás.

A helyzet a дума fölmozgatása után elég nyugodt. Pétervárott sem történt semmi és Vjborgban sem történt semmi. Ebből egyebek közt az is kiletszik, hogy — a dumma fölmozgatása bármilyen megrázó hatással lett légyen is az országra, az elnyomott népben sokkal több a politikai érettség, mint amennyire a radikális judaizmus jajveszékélése után hihette volna az ember.

És, bár ebben a pillanatban ugyancsak bajos volna meghatározni, mit hord méhében a közeljövő, annyit megközelítő bizonyossággal mégis elmondhatunk, hogy a parasztság bujtogató nélkül nyílt lázadásban aligha fog kitörni. Hanem hát éppen az a baj, hogy az orosz népnek nemcsak az autokrácia és a korrupció az ellensége, de ennél is nagyobb rosszakarója a sok anarchista diák és egyéb ugynevezett népvezér, akiknek nem csekély percentje zsidó. A semiták faji jellegétől pedig a nyugtalanság, a lárma s alkalomadtán a forradalmi szellem éppenugy elválaszthatatlan, mint például a kapzsi birvágy.

Ilyen körülmények közt könnyen fellobbanhat egyszercsak a revolúció lángja a mindentélekeppen agyongyötört muzsikok sorában.

Hogy ebben az esetben megint csak a

paraszság huzná a rövidebbet, kétségtelen. A cár már is katonai diktatúrát ültet a birodalom nyakára s a szuronyok, meg a lőpor még mindig rettenetes hatalmat képviselnek a fehér birodalomban.

Az autokrata azonban másrészt határozott jóindulattal fordul a parasztsztyá felé, amelynek az agrármizérián egész komolyan segíteni akar.

Bármennyire mondják is ezt a közeledését az uralkodónak, a sajtó bizonyos részében a fajrokonság pállástolhatatlan jeleivel kegyelemmorzsák elhullatásának, meglátszik az autokrata szándékából, hogy neki is van szive — és bizonyára jobb, mint amilyen a bombavetőké.

Az ugynevezett zsidómészárlásokat is el kell itélnünk, mint sok mást, ezekben a zavargásokban, a humanitárius érzésre azonban másrészt bizonyára csillapítólag hat az a tapasztalati tény, hogy ezeken a vészhireken — szerencsére — legtöbbször az érdekelt keleti fantázia erősen túlzó színei vibrálnak.

A részletekről a következő értesülések számolnak be;

Katonai diktatura.

London, jul. 24. Pétervárról jelentik: A cár valószínűleg katonai diktatúrát fog életbe léptetni és Nikolajevits Miklós nagyherceget fogja diktátorra kinevezni.

A pétervári kormányzó már korlátlan hatalmat kapott a polgárok élete és vagyona fölött.

Páris, jul. 24. Pétervárról jelentik: A cár *Muroncsevet*, a feloszlatott дума elnökét Péterhotba szőlította, akit meg akar hallgatni. Erőszakos rendszabályoktól félnek a Finnországból visszatérő képviselők ellen. A cár manifestumát *Trepov* szövegezte, a дума feloszlatását katonai tekintetek diktálták, Nikolajevics Miklós nagyherceg meg tudta győzni a cárt arról, hogy a hadseregben mutatkozó forradalmi kedvet csak úgy lehet elenyészteni, ha a cár visszatér az autokráciához. Hir szerint az új kormány programjában az agrár kérdések fognak első helyen szerepelni s a kormány részben teljesíteni fogja a parasztek kívánságait, hogy így visszatérítse őket a cár iránti hűségére.

Idegen hadseregek intervenciója.

London, július 24. Pétervárról jelentik: Nem akar elnémulni az a hír, hogy Vilmos császár katonasággal akar a cár segítségére sietni. A lapok részletes jelentést közölnek a megegyezés előzményeiről, azt állítják, hogy már régebben megegyezés jött létre a két uralkodó között és hogy később a magyar király is kijelentette, hogy bizonyos körülmények között katonaságot fog készen tartani. Ez a megegyezés hir szerint összefügg a tervezett szent szövetséggel.

Pétervárott minden csöndes.

Pétervár, július 24. Az állomásokon minden nyugodt. A forgalom rendes. A lapoknak az a hire, hogy az állomásokon sztrájk ütött ki, valótlan. Pétervárott minden nyugodt. A vidékről érkező hírek szerint a дума feloszlatását mindenütt nagy nyugalommal fogadták és sehol sem voltak zavargások.

London, július 24. A Daily Telegraph pétervári tudósítója jelenti: A város látszólag csöndes, de ez csak a közelgő vihar előjele.

London, július 24. A »Daily Mail« jelenti Pétervárról: A város aránylag nyugodt, bárha a Vyburgban ülésező dumaképviselők manifestumát a közönségben jórészt már tegnap este ismerték. A manifestumot eredetileg a lapokban akarták közzétenni, a mi azonban lehetetlennek bizonyult. Péterváron most türelmetlenül várják, hogyan fognak a dolgok Moszkvában fejlődni. Moszkva ez idő szerint a nagy forradalmi mozgalom központja és itt, valamint Odesszában várják az első konfliktusokat.

A dumatagok immunitása.

Pétervár, július 24. A belügyminiszter a kerületi kormányzókat táviratban értesítette arról, hogy a képviselők immunitása megszünt.

A дума ügye az interparlamentáris konferencián.

Páris, július 24. Az Echo de Paris jelenti Londonból, hogy elterjedt az a hír, hogy az orosz nagykövet Campbell Bannermannak az interparlamentáris konferencián tartott megnyitó beszédében mondott e szavak miatt: A дума meghalt! Eljen a дума! neheztelésnek adott kifejezést a külügyminiszteri hivatalban.

A franciák üdvözlése.

Páris, július 24. A községi tanács elhatározta, hogy a дума iránt érzett testvéri rokonszenvének újlag kifejezést ad és reméli, hogy az orosz kormány alkalmazta intézkedés az oly nehezen sujtott nemzet politikai életét nem fogja még sívárabbá tenni.

Rémhírek a zsidóüldözésről.

Odessza, jul. 24. A fosztogatók által megkísérelt pogrom rendezése ma csak jelentéktelen károkat okozott. Több üzletet kiraboltak és egyes ablakokat beverték, de a rendőrség és katonaság erélyes közbelépése megakadályozta a zavargások kiterjedését. A lakosság izgalma csillapult.

Odessza, jul. 24. A zsidó lakosság közt nagy az izgalom, mert a délután folyamán három külvárosi utcában nagyszámu boltokat és házakat raboltak ki és a kozákok azzal fenyegetődztek, hogy a Prokosovszkaja-utcában, ahol egy kozákok délelőtt megöltek, legyilkolják az összes zsidókat az éj folyamán.

London, jul. 24. A Daily Mail és a Reuter-ügynökség egybehangzólag azt jelenti Odesszából, hogy ott nagyszabásu zsidóüldözésekre készülnek. Kozákok és a fekete banda tagjai a zsidónegyedben már tegnap este több házat kitesztottak és leromboltak.

Az odesszai zsidók küldöttséget menesztettek Kaulbars tábornokhoz, akitől a küldöttség azzal a válaszal tért vissza, hogy a tábornok készen nyilatkozott a zsidókat szorult helyzetükben segíteni, de csak azzal a feltétellel, ha hazafias érzületük jeléül azonnal hazafias körmenetet rendeznek.

TÁVIRATOK.

Az interparlamentáris konferencia.

London, július 24. (M. T. I.) A konferencia tegnapi ülésén 40 szavazattal 30 ellenében határozati javaslatot fogadtak el, amely azt kívánja, hogy lehetővé tétessék a hágai konferenciának, hogy állandó munkásságot fejthessen ki, továbbá, hogy a hatalmak jussanak megállapodásra a konferencia összeülését illetőleg. Plener Ernő lovag delegátus visszavillanást vet a döntőbíróeság eszméjének a legutóbbi években való terjedésére és azt mondja: Az 1904 évben Oroszország és Svédország, valamint Norvégia között létrejött döntőbíróesági szerződés a legjobb mintául szolgál.

Bryand a kongresszus német tagjai által támogatott indítványt nyújt be, amely azt mondja, hogy ha két állam közt vizsály támadna, amely az államok közt fennálló döntőbíróesági szerződés értelmében nem tartozik a bíróság illetékessége alá, úgy a hadüzenet előtt a vizsály kérdésében egy magasabb fokú döntőbíróeságnak, avagy egy másik pártatlan bíróságnak kellene döntenie. Ezen javaslatot a konferencia holnap fogja tárgyalni.

A pánamerikai kongresszus.

Rio, július 24. A pánamerikai kongresszust tegnap este megnyitották. Venezuela Haiti és San-Domingo kivételével az összes amerikai köztársaságok képviseltetik magukat. Rio Branco külügyminiszter a kormány üdvözlését tolmácsolta a követeknek. A kongresszus azután előkészítő ülésre gyűlt össze, amelyen Nabuco washingtoni braziliai nagykövetet választották meg elnöknek. A konferencia elhatározta, hogy köszönetét nyilvánítsa Roosevelt és Porfirio Diaz elnököknek a Guatemala, San-Salvador és Honduras közti villongások megszüntetése érdekében kifejtett tevékenységükért.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy *ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szótó előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **A Szent Istvánnapi szent beszéd Bécsben.** A második honalapító, Szent István király ünnepén a bécsi kapucinus atyák templomában minden évben magyar szent beszéd van, amelynek tartására a magyar kath. egyház egy-egy tagját kéri fel. Ez évben a Szent Istvánnapi szent beszédet Bécsben dr *Vucskics Gyula* nagyváradi plebános tartja. Az ünnepélyes istentiszteleten a bécsi magyarság legelőkelőbbjei szoktak megjelenni, élükön a magyar miniszterium és a magyar testőrség tagjaival.

* **Kinevezés.** Pénteki számunkban írtuk, hogy *Kandel* Ödön tasnádi adótiszt a nagyváradi kir. adóhivatalhoz adóhivatali ellenőrré neveztetett ki. Ez a hir annyiban téves, amennyiben *Kandel* Ödön nem a nagyváradi, hanem a nagyatádi kir. adóhivatalhoz neveztetett ki ellenőrré.

* **A villamos telep üzemének megvizsgálása.** Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűléséből tudvalevőleg egy ad hoc bizottságot küldött ki, azzal a megbizatással, hogy a városi villamosmü egész kezelését vegye beható vizsgálat alá s eljárásáról tegyen jelentést. A kiküldött bizottság ma délután 4 órakor ül össze s a villamos telepen megkezdte az üzem és a vezetés megvizsgálását.

* **Az egyházmegye gyásza.** *Kozma Gusztáv* nagyváradi-gy. házmegyei áldozópap, élte 46-ik, papsága 23 ik évében hosszas szenvedés után a haldoklók szentségeivel ellátva Egerben az irgalmasrend kórházában meghalt. A megboldogult hat évi káplánkodás után még 1889-ben lett csorvási lelkész, ahol a mult esztendő derekaiig működött. Betegsége miatt aztán oda kellett hagynia munkakörét, mignem

sok szenvedésétől most megváltotta a halál, amelylyel az Ur magához szőlította. Nyugodjék békében. Az örök világosság fényeskedjék neki.

* **Vigyáz a város vagyonára.** A napokban említettük, hogy a belügyminiszter megsemmisítette Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának azon határozatát, amelylyel Hillinger Lipótnak, a Sas bérlőjének bérhátralékából 9000 koronát elengedett. Tegnap beérkezett a Zöldfára vonatkozó hason ügyben a belügyminiszter leirata. A közgyűlés tekintettel arra, hogy Maresch Károly a Zöldfára szálloda bérletében vagyona tetemes részét elvesztette, bérhátralékából 3913 kor. 25 fillért elengedett a törzsvagyon alap terhére. Ezen határozatot dr Várady Zsigmond megtelebbesztte, A miniszter ezen határozatot is feloldotta s leiratban kijelenti, hogy ezen határozathoz jelen alakjában vagyon felügyeleti szempontból jóváhagyásával hozzá nem járulhat. A törzsvagyon alap terhére bérleengedés nem engedélyezhető, mivel a törvény szerint a község vagyona csonkítatlanul fenntartandó és kivételes esetekben annak elidegenítése csakis a törvényben megállapított alaki kellékek betartása mellett határozható el. Megjegyzi még a miniszter, hogy azért sem hagyja jóvá a közgyűlés határozatát, mert kellőleg megindokolva nem látja.

* **A villamos kocsik fékjének megvizsgálása.** A nagyvárad villamos vasuton előfordult szerencsétlen elgázolások arra indították Nagyvárad város polgármesterét, hogy előterjesztést tegyen a miniszterhez s a villamos kocsik fékjének megvizsgálását s esetleg jobban megfelelő fékek alkalmazásának elrendelését kérte. A felterjesztésre tegnap megjött a válasz. *Finály* m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelő biztost küldte ki a miniszter a villamos vasut kocsiféjkjének megvizsgálására. *Finály* tegnap táviratban értesítette Nagyvárad város polgármesteri hivatalát, hogy Nagyváradra jön s ma, július 25-én délután 5 óraker a városházán a villamos vasut kocsiféjkjének megvizsgálása tárgyában előterkezetletet óhajt tartani. Kéri a polgármester helyettesét, hogy az előterkezetleten vegyen részt, gondoskodjék az érdekelt városi hivatalok képviselétől. Tudatja egyben, hogy az előterkezetletre a villamos vasutat is megvizsgálja.

* **A dobresti postarablás.** Az elmúlt hó 11-én történt dobresti, postarablásról annak idején megemlékeztünk bővebben. Az ügyben ez ideig sem sikerült a tetteseket kinyomozni. Most a posta és távirat igazgatóság a papmezői postaügynökségtől kéri a felmerült kár megtérítését. Akkor ugyanis a postásfutól mintegy 650 korona készpénzt és több levelet raboltak el, melytől kifolyólag 700 korona kár érte az igazgatóságot. Mivel pedig a szabályzat szerint a károkkért a postaügynökség felelős az igazgatóság *Popovics* Anna Szilvia postásnőtől követeli a kár megtérítését. A postásnő el is vállalta a fizetési kötelezettséget, nyilatkozatot adott ki annak elismeréséről. Tegnap ezügyben ártirt az igazgatóság a megyei árvaszékhez, hogy a nyilatkozatot hagyja jóvá mivel a postásnő kiskorú. A szabályzat kissé szigorúan lett alkalmazva, mivel a rablásoknál apostás nem oka a károsodásnak.

* **Öngyilkos pénzügyőr.** Tegnap délután könnyelműen dohta el magát az életét egy fiatal életerős ember. Viatorisz Irre 24 éves nagyszalontai pénzügyőri vigyázó tegnap délelőtt fél tíz óraker Nagyszalontáról Váradra jött és itt a Rothart téle vendéglőbe ment, hol mintegy 20 üveg sör elfogyasztása után az édes atyjának Viratorisz Józsefnek, ki az irgalmasrendnél mint kocsis szolgál, levelet

írt, hogy ha még egyszer látni akarja úgy jöjjen el a vendéglőbe. Az édes atya azonnal meglátogatta fiát, kitől néhány percnyi beszélgetés után eltávozott. Alig vonta be maga után az ajtót, egy erős revolverdörrenés hallatszott a szobából. A lövés zajára összelutott az egész vendéglői személyzet. Rövid idő múlva megjelent a rendőrség részéről: dr Nemes Áron kerületi orvos Zilahy fogalmazó és Becsey őrmester, kik már a beállott halált konstatálták. A pénzügyőr jobb halántékán lőtte meg magát és azonnal szörnyet halt. Az egész napot különben cigányzene és az ital mellett töltötte. Az öngyilkosság föltett szándéka volt neki, egy levelet is hagyott hátra, mely Török Gábor pénzügyőri biztosnak van címezve. E levelet a rendőrség fogja rendeltetési helyére juttatni. A hullát a boncházba szállították, honnan ma fogják eltemetni.

* **Kolozsmegye és a számvevőség.** Kolozsvármegye törvényhatósága múlt hó 30-án tartotta meg évnegyedes közgyűlését. E közgyűlésen határozatilag mondotta ki a törvényhatóság, hogy a megyei számvevőségek visszaállítására tárgyában feliratot intéz az országházhhoz. Most az ex lex megszűntével a törvényhatóság igen fontosnak találja a számvevőségek visszaállítását, mivel a megyék jogos ellenállása folytán a törvénytelen kormány oly utalványokat folyósított az adóhivatalok által a megyei tiszti személyzetnek és viszont oly utalványok kifizetését tagadta meg, amelyeket a megye nem rendelt volna el. De eltekintve ettől az 1902. év óta, amikor a számvevőséget az állam saját gondozásába vette át, évről évre kedvezőtlen állapotok mutatkoznak, mivel a jelenlegi számvetési eljárás nem felel meg a modern élet követelményeinek, mely miatt a pénzkézelés iránt a bizalom megingott. Igen hosszadalmas határozatában fejtegeti még bővebben is az okokat, melyek azt vonják maguk után, hogy a számvevőség visszaállítását megyei kezelés alá. A határozatot minden vármegye törvényhatóságának megküldték és kéri a társhatóságokat, hogy hasonló felirattal járuljanak a képviselőház elé.

* **Vasut építése.** A m. kir. államvasutak igazgatósága Baja állomástól Báltaszék állomásig terjedő, mintegy 19 Km. hosszában kiépítendő vasutvonalon létesítendő összes munkálatok nevezetesen: földmunkák, burkolatok, védművek és utépitmények vulamint a nagy Dunahid és összes többi hidak építési stb. munkálatok biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1906. augusztus hó 29. Bánatpénztül 10,000 korona teendő le. Ajánlati munkák és pályázati feltételek a m. kir. államvasutak építési osztályában (Budapest Teréz-körut 56. I. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1906 július hó 22. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara. *Huzella* Gyula kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr *Sarkadi* Lajos titkár.

* **Ullmann Jákó párbaja.** Az Erzsébetváros nem hiába volt annyi ideig csöndes, az ország legcsöndesebb választókerülete. Most hogy választ, olyan igazi küzdelmet fejt ki, hogy méltán megirigyelheti érte a — Terézváros, melynek Vázsonyi—Hieronymi mérközése emlékeztet a hetedik kerületre. Főleg az esték hangosak. Politizálnak és duhajkodnak az emberek, végig éneklnek az utcákat és járja a cigány nótája mindenfelé. Békés polgárok, akik soha nem gondolták, hogy Morzsáynin kívül másra is lehet szavazni, most politikai vitatkozás közben poharakat vagdosnak egymásnak fejéhez és összeverekednek éjjelente az aréna uti kortestanyák környékén.

Tegnap este is egy ilyen politizáló társaság volt együtt az Árvay terraszán. Nazyban tárgyalták az egyik jelölt: Ullmann Jákó öszövetségi szabó programbeszédének ama kitételét, mely Eötvös tiszta eszlári működését a maga mesterségéhez szabja:

— Azt mondják önök, hogy a zsidóknak Eötvösre kell szavazniok hálából, mert védte őket a tiszta-eszlári perben? Hát akkor én nekem is

minden embernek hálásnak kell lenni, akinek valaha pénzért nadrágot varrtam? Mert Eötvös is csak pénzért tette, amit tett.

Volt jelen néhány Eötvös-párti zsidó, azok nagy zajt csaptak.

— Gázság, disznóság! Hogy mer ez az ember úgy nyilatkozni egy Eötvös Károlyról? — fortyant föl egyik is, másik is. A vita vége pedig az lett, hogy a leghevesebb vérű köztük, aki a vajda legodaadóbb támogatója, elhatározta, hogy magáévá teszi az ügyet és provokálja Ullmann Jákót.

Az ügyben valószínűleg fegyverbírótság fog ítélni, mert Ullmann Jákó ur segédei hír szerint — ollót kívánnak.

* **Leharapta az orrát.** Cseh Sándor 37. gy. ezredbeli katona már régebb idő óta üldözi szerelmével Kertész Ilona szobalányt, s mivel az a szerelmi ajánlatokat visszautasította, tegnap délután beállított nevezett katona a szobalány lakására és keserves szemrehányások után a szobalány orrába beleharapott, miáltal a szobalányt megcsufította. A katona a különös bosszu után futásnak eredt. A rendőrség ártirt a katonai állomás parancsnoksághoz a katona szigorú megbüntetése iránt.

* **A Nagyvárad Hitelbank Takarékos Segélyszövetkezet** első évtársulata lejárt, melyre a kifizetések megkezdődtek. Az eredmény igen szép, amennyiben ez a szövetkezet tagjai megelégedésére magasabb osztalékot fizetett: üzletrészenként 2 korona 36 fillért. Egyben megnyilt a 4-ik évtársulat, melynek jegyzésére már is élénk érdeklődés mutatkozik a közönség körében.

* **Anna-bál a Püspök fürdőben.** Kernáts János a Püspök-fürdő közszeretben álló bérlője e hó 26-án, Anna napján a 37-ik gyalogezred zenekara s a híres Béla cigány közreműködésével a Püspök-fürdőben nagy Anna-bált rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja. Kernáts fürdőbérlő kitűnő konyhája s borai a közönség rendelkezésére állanak. Éjjel 1 óraker külön vonat indul Nagyváradra.

* **Eltűnt gyermekek.** Elek Károly 15 éves kádárinas atyjának körös-utcai 54. sz. alatti lakásából folyó hó 19-én eltávozott s azóta nyoma veszett. Az eltűnt fiu barna szemű és haju, hosszukás arcú, ruházata barna öltöny, szalma kalap, cipő. — Ugyancsak 19-én távozott el Apfel Rudolf 12 éves elemi iskolai tanuló anyjának Teréz-utcai 6. sz. alatti lakásáról s azóta holléte ismeretlen. A szőke haju, kék szemű, kerek arcú gyermekek szürke kabát, sötétkék nadrág, fekete csikos szalma kalap volt. Cipője nincs. A gyermekek szülei ezuton kéri a nagyközönséget, hogy gyermeküket feltalálás esetén szolgáltassák a rendőrségnek kezébe.

* **Elveszett egy drb 6 hónapos, kává színű, him vizsla kutya.** Becsületes megtaláló a rendőrségen illő jutalomban részesül.

MULATSÁG.

Szent Istvánnapi mu'atság. A nagyvárad keresztesy kereskedők és ifjak egyesülete 1906. aug. hó 19-én (vasárnap) a Szent László Püspök-fürdőben hangversennyel és tűzijátékkal egybekötött zártkörű nyári táncvigalmat rendez. A 120 tagu rendező bizottság nem kimél semmi fáradságot, hogy a mulatság a legfényesebb eredményt érje el. Tekintve azt a fényes sikert, amelyet a fiatal egyesület már első mulatságával aratott, kétség telennek látszik, hogy a mostani mulatság sikere még az elsőt is felül fogja haladni. A mulatságra a meghívók már széjjel küldtek, akik meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak forduljanak az egyesület vezetőségéhez. (Nagy Teleki-utca 13. sz. I. emelet.) A hangverseny szövege legközelebb a helyi lapokban ösmertette lesz. Jegyek előre válthatók *Láng* József, *Kádár* János és *Csillé* Imre üzletében a meghívó előmutatása mellett.

EGYESÜLETEK.

Pincériskola Nagyváradon.

A nagyvárad vendéglősök stb. ipartársulata részéről a következő sorok közlésére közlésére kértünk fel:

Meghívás. A nagyvárad szállodások, vendéglősök, kávéosok és korcsmárosok ipartársulatának tagjai van szerencsénk az 1906. évi július hó 26-ik napján, azaz csütörtök délután 4 órakor a Zöldfa-szálloda kistermében megtartandó rendkívüli közgyűlésre meghívni, azon kérelemmel miszerint tekintettel az iskola szervezeti szabályzatának jóváhagyása és megnyitási ünnepélyének előkészítésének kérdésére. A közgyűlésen okvetlen megjelenni sziveskedjék.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jelentés a múlt fél évi tevékenységről.
2. A szakiskola szervezeti szabályzata, tanítás és évi költségvetése.
3. A szakiskola megnyitásának határnapja és ünnepélyességei.

Nagyvárad, 1906. évi július 19-én.

Maresch Károly Czeplédy Sándor
penztárnok, elnök,
Sarkadi Fózsef Klein Lajos
titkár, alelnök.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim 105.

Tarasz egykedvűen nézett Fomára. Ljuba nyugtalanul izgett mozgott a székén. Foma szive lassan vert, mintha érezte volna, hogy senki sincs egy szava hozzá.

— A munka nem mindenkinek való. Nem igaz, hogy a munka igazolás az ember számára. A munkások boldogtalan emberek. Sőt teherhordó barmok! Nem is tudják, hogy miért éltek. Ha megkérdeznék tőlük, azt felelnék, hogy nem értek rá gondolkodni-e kérdés felett.

Egy darabig hallgatott, hátravetette a fejét s tompa hangon mondta:

— Hát lehetséges az, hogy az ember csak azért jött a világra, hogy dolgozzék, hogy pénzt szerezzen, házat építtessen, gyermeket neveljen s végre meghaljon? Nem, az életnek van valami más jelentése is. Istenemre mondom, hogy itt az ideje, hogy tisztában legyünk vele, hogy miért vagyunk a világon. Nincs értelme, semmi értelme sincs így az életnek. Olyan egyenlőtlen itt minden. Az egyik ember gazdag s annyi pénze van, hogy ezer ember meg tudna élni belőle s a mellett munkátlanul élnek... a másik munkában görnyed egyre s egy fillérje sincs.

Tarasz most fölállt a székről s így szólt: — Nem. Köszönöm. Elég ebből ennyi.

Foma elhallgatott, vállait vonogatta s mosolyogva nézett Ljubára.

— Ugyan honnan vetted ezt a... ezt a filozófiát? — kérdezte Ljuba gunyosan.

— Ez nem filozófia. Ez igaz... ez így van. Nyisd ki a szemedet, majd meglátod, hogy így van.

— Itt az alkalom — mondta Tarasz Ljuba felé fordulva, hogy megértsd, hogy a pesszimizmus teljesen hiányzik az angol-szász fajtából. Amit Byron és Swift pesszimizmusának neveznek, nem más, mint haragos tiltakozás a tökéletlenség ellen. De a hideg, megfontolt pesszimizmust náluk nem lehet föllelni.

Tarasz most Foma felé fordult, mintha hirtelen ráterelődt volna figyelme.

Most a hátán összefonta a kezét s így szólt.

— Nagyon komoly kérdéseket feszeget. Ha

csakugyan olyan nagyon érdeklik önt, sokat kell olvasni. A könyvekben sok érdekeset fog találni arról, hogy mi az élet. Olvas-e sokat?

— Nem.

— Ugy?

— Nem szeretek olvasni.

— Pedig sokat tanulhatna még, — mondta Tarasz miközben ajkai körül gunyos mosolygás játszott.

— A könyvekből? Ha az emberek nem segíthetnek, a könyvek ugyan nem fognak segíteni — felelte Foma sötéten.

Tarasz nem felelt. Föl s alá járt a szobában, olykor megállt s a pohárszék csecsebesséit nézegette. Foma észrevette, hogy Ljuba nem szívesen látja, sőt nagyon örülne, ha minél előbb távoznék.

— Nálatok alszom az éjjel — mondta s mosolygott. Majakinnal akarok beszélni. Aztán meg nem szeretnék egyedül otthon lenni.

— Menj hát s modd meg Mariskának, hogy a sarokszobában vessen ágyat, — mondta Ljuba gyorsan.

— Kérlek...

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Sz. I. Helyben. A Good templan páhollyal nem foglalkoztunk. Kivánságára azonban szívesen közölhetjük információja alapján, ezen a helyen, hogy egyik szónok az alkoholtól óvta a nőket szónoklatában, de azért orvosi praxisában többször rendelt sört ő maga nőknek. Egyébként ő maga sem abstinens.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, július 24.

Buza okt. — — — —	14 86 —	14 88
Rozs okt.-re — — — —	12 70 —	12 72
Tengeri július 1906 — — — —	10 62 —	10 64
Zab apr.-ra — — — —	— — — —	— — — —
Repeze aug.-ra — — — —	32 60 —	32 80

Értéktözsde.

Budapest, július 24.

Osztrák hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	796.—
Leszámitoló bank — — — —	506.—
Rimamurányi — — — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény — — — —	670.—
Közuti vasut — — — —	594.—
Városi villamos vasut — — — —	327 50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906. jul. 24. én.

Magyar aranyjárdék 4% — — — —	113 40
Magyar koronajárdék 4% — — — —	95.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% — — — —	85 20
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	95 40
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	98.—
Magyar gyermekjegy-sorsjegy-kölcsön — — — —	207 50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — —	156.—
Osztrák járadék papírban — — — —	99 50
Osztrák járadék ezüstben — — — —	100 50
Osztrák korona járadék — — — —	115 80
Osztrák járadék aranyban — — — —	117 80
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	95 55
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	19 97
Magyar hitelbank részvény — — — —	80.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	250.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	661 50
Német birodalmi márka — — — —	19 10
London vista — — — —	117 35

Páris vista — — — — —	240 12
20 márkás arany — — — — —	95 47
20 frankos frankos (Napolendor) — — — — —	23 46

Házhelyeknek,

villáknak, gyártelepeknek alkalmas hely a vasut-állomás mellett eladó. Értekezhetni lehet: WILGECZ JÓ-ZSEFNÉL ugyanott.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

Eladó bor.

5 hectoliter
kitünő vörös és
ugyanannyi fehér bor
jutányos áron eladó.

Bővebbet a «Tiszántul» kiadóhivatalában.

Egy földbirtokos írja.

Ujváros.

Felkérem, hogy postafordultával küldjön nekem az On Wilhelm-féle antiarthritis antireumatikus vértisztító teájából két csomaggal. Küldjék ezt a teát Debrecenbe, Szathmári Gábor ház- és földbirtokosnak Debreczen, 1664. házszám. Én ajánlottam a betegnek a teát mert avval már sokakat meggyógyítottam. Kérem tehát Önt, hogy postafordultával a kért vértisztító-teát magyar használati utasítással utánvétellel küldje meg, de minél gyorsabban. Ugyanannak a fenti betegnek még több adagra is lesz szüksége, mert azt tanácsoltam neki, hogy a teát legalább két hónapon keresztül használja. Még egyszer van szerencsém a fenti címet emlékezetébe hozni és kérni a gyors küldést.

Tisztelettel

Liszky Ferenc földbirtokos.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1906. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.							
		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.
Budapest	ind.	7 25	9	2 35	5 45	9 15													
Rákos	>			2 47															
Ujszász	>			4 07															
Szolnok	>	9 37	11 52	7 30	9 27	11 19													
Szajol	>			7 43		33													
P.-Ladány	>	11 13	2 09	5 57	11 53	12 55	6												
Báránd	>		2 21		12 07		6 14												
Sáp	>		2 35		12 24		6 30												
B.-Ujfalú	>	11 46	2 53	6 31	12 46	1 33	6 50												
M.-Peterd	>		3 05		1		7 04												
M.-Keresztes	>		3 16		1 14		7 14												
Bors	>		3 28		1 28		7 34												
Püspöki	>		3 34		1 36		7 42												
Nagyvárad	érk.	12 26	3 44	7 07	1 48	2 11	7 53												
Nvárad (Sz. v.)	ind.	12 41	4 10	7 14	2 06	2 18	12 41												
V.-Velenceze	>	12 48	4 17		2 31	2 26	12 48												
F.-Vásárhely	>	12 59	4 28		2 42		12 59												
M.-Telegd	>	1 22	4 49	7 42	3 04	2 51	1 22												
Elesd	>	1 43	5 06	7 55	3 24	3 05	1 43												
Rév	>	2 11	5 51	8 15	3 50	3 26	2 11												
Csucsá	>	3 23	6 38	9 03	4 56	4 16	3 33												
B.-Hunyad	>	4 03	7 19	9 23	5 34	4 52	4 03												
Jegenye	>	4 33	7 49	9 57	6 02		4 33												
Kolozsvár	érk.	5 15	8 34	10 30	6 59	5 53	5 15												

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.							
		Sz. v.	V. v.			Sz. v.	V. v.			Sz. v.	V. v.			Sz. v.	V. v.				
Nagyvárad	ind.	10 20	4 45	7 40	Szeged	ind.	3 30	10 59	8	Nagyvárad	ind.	10 20	4 45	7 40	Arad	ind.	5 10	11 25	9 30
Ósi	>	10 30	4 56	7 59	H.-M.-Vásárhely	>	4 28	11 40	8 56	Ósi	>	10 30	4 56	7 59	Kétegyháza	>	6 11	12 34	10 24
Less	>	10 48	5 15	8 22	Orosháza	>	5 41	12 28	10 07	Less	>	10 48	5 15	8 22	Csaba	érk.	6 35	12 59	11 50
Cséffa	>	11 03	5 34	8 45	Csaba	érk.	6 35	1 18		Gyapju	>				Csaba	ind.	6 56	1 38	4 26
Szalonta	>	11 26	6 02	9 24	Csaba	ind.	6 56	1 38	4 50	Cséffa	>	11 03	5 34	8 45	Gyula	>	7 19	2 02	5 54
Kötegyán	>	11 44	6 24	9 52	Gyula	>	7 18	2 02	5 26	Szalonta	>	11 26	6 02	9 24	Sarkad	>	7 40	2 22	5 10
Sarkad	>	11 54	6 33	10 06	Sarkad	>	7 40	2 22	5 54	Kötegyán	>	11 44	6 24	9 52	Kötegyán	>	7 51	2 32	6 02
Gyula	>	12 18	6 57	10 37	Kötegyán	>	7 51	2 32	6 11	Sarkad	>	11 54	6 33	10 06	Szalonta	>	8 20	2 57	7 31
Csaba	érk.	12 37	7 18	10 05	Szalonta	>	8 20	2 57	7 22	Gyula	>	12 18	6 57	10 37	Cséffa	>	8 40	3 15	7
Csaba	ind.	1 48	7 41	4 44	Cséffa	>	8 40	3 15	7 38	Csaba	érk.	12 37	7 18	10 05	Gyapju	>			
Orosháza	>	2 49	8 59	5 50	Less	>	9 02	3 33	7 56	Csaba	ind.	2 05	7 29	4 32	Less	>	9 02	3 33	7 54
H.-M.-Vásárhely	>	3 44	10 12	7	Ósi	>	9 19	3 49	8 16	Csaba	ind.	2 34	7 57	5 03	Ósi	>	9 19	3 49	8 16
Szeged-Rókus	érk.	4 22	11 05	7 55	Nagyvárad	érk.	9 30	4	8 31	Kétegyháza	>	2 34	7 57	5 03	Nagyvárad	érk.	9 30	4	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Érmihályfalva.				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
		Tv. sz. sz.	Sz. v.			Sz. v.	Tv. sz. sz.			Sz. v.	V. v.			Sz. v.	V. v.
Nagyvárad	ind.	5 30	4 30	Vaskóh	ind.	4 10	2	Nagyvárad	ind.	4 25	6 44	Érmihályfalva	ind.	6 14	20
V.-Velenceze	>	5 42	4 40	Lunka-Rézbánya	>	4 22	2 18	B.-Püspöki	>	4 40	7 10	Erselind	>	6 49	
Félix-Fürdő	>	6 07	5 05	Szudrics	>	4 48	2 42	Bihar	>	5	7 35	Székelyhid	>	7 08	48
Kardó	>	6 24	5 21	Belényes	>	5 16	3 22	Paptamási	>	5 24	8 03	Nagykánya	>	7 20	6 02
Nyárló	>	7 07	5 58	Sonkolyos	>	5 36	3 46	Gyapoly	>	5 37	8 19	B.-Diószeg	>	7 33	6 22
Magyar-Gyepes	>	7 21	6 11	Belényes-Ujlak	>	5 47	3 58	B.-Diószeg	>	5 53	8 44	Gyapoly	>	7 48	7 40
Tasádfő	>	7 39	6 28	Borz	>	5 55	4 08	Nagykánya	>	6 05	8 57	Paptamási	>	8 49	8 08
Drág-Cséke	>	7 55	6 43	Sólyom	>	6 09	4 30	Székelyhid	>	6 28	9 33	Bihar	>	8 27	8 38
Magyar-Cséke	>	8 14	7	Gyanta	>	6 28	4 51	Erselind	>	6 49	9 59	B.-Püspöki	>	8 52	8 58
Dusesd	>	8 28	7 13	Hollód	>	6 41	5 12	Érmihályfalva	érk.	7 19	10 31	Nagyvárad	érk.	9 05	9 15
Szombatság-Rogoz	>	9 02	7 45	Szombatság-Rogoz	>	6 56	5 39								
Hollód	>	9 15	7 56	Dusesd	>	7 22	6 06								
Gyanta	>	9 31	8 10	Magyar-Cséke	>	7 36	6 21								
Sólyom	>	9 53	8 32	Drág-Cséke	>	7 55	6 42								
Borz	>	10 10	8 47	Tasádfő	>	8 09	6 56								
Belényes-Ujlak	>	10 22	8 57	Magyar-Gyepes	>	8 25	7 13								
Sonkolyos	>	10 36	9 09	Nyárló	>	8 37	7 26								
Belényes	>	11 19	9 42	Kardó	>	9 03	7 52								
Szudrics	>	11 46	10 05	Félix-Fürdő	>	9 17	8 06								
Lunka-Rézbánya	>	12 19	10 31	V.-Velenceze	>	9 38	8 31								
Vaskóh	érk.	12 35	10 45	Nagyvárad	érk.	9 49	8 43								

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésztő—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésztő.			
		V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.
Nagyvárad	ind.	5 47	1 30	Gyoma	ind.	3 40	2 30	Vésztő	ind.	4 45	5 10	Hollód	ind.	4 35	11
Ósi	>	6 07	1 44	Ozed	>	4 07	2 54	Okány	>	5 07	5 26	Mocsár-Gyanta	>	4 46	11 13
Uj-Palota	>	6 22	1 59	Déva-Ványa	>	4 37	3 26	Gyanta	>	5 23	5 43	Rippa	>	5 02	11 38
Gyires	>	6 40	2 16	Kéthalom	>	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur	>	5 36	5 52	Tenke	>	5 24	12 10
Körösszeg	>	7 01	2 35	Körös-Ladány	>	5 13	4 06	Méhkerék	>	5 52	6 07	Fekete-Tót	>	5 44	12 32
Szakál	>	7 39	3 08	Szeghalom	>	5 40	4 38	Kötegyán	érk.	6	6 17	Fekete-Bátor	>	6 06	1
Nagy-Tóti	>	7 55	3 42	Vésztő	>	6 12	5 22	Kötegyán	ind.	6 16	6 48	Árpád	>	6 16	1 11
Komádi	>	8 25	4 02	Kót	>	6 38	5 52	Pósa	>	6 29	7 03	Erdő-Gyarak	>	6 25	1 21
Iráz	>	8 42	4 26	Iráz	>	6 52	6 07	Ilye	>	6 48	7 18	Csegöd	>	6 34	1 31
Kót	>	9 14	5 02	Komádi	>	7 10	6 38	Csegöd	>	7 02	7 37	Ilye	>	6 57	1 51
Vésztő	>	9 40	5 45	Nagy-Tóti	>	7 22	6 50	Erdő-Gyarak	>	7 12	7 51	Pósa	>	7 07	2 02
Szeghalom	>	10 26	6 02	Szakál	>	7 48	7 23	Árpád	>	7 21	8 01	Kötegyán	érk.	7 19	2 15
Körös-Ladány	>	10 47	6 20	Körösszeg	>	8 11	7 47	Fekete-Bátor	>	7 39	8 27	Kötegyán	ind.	8 06	2 40
Kéthalom	>	11 05	7	Gyires	>	8 33	8 12	Fekete-Tót	>	7 52	8 42	Méhkerék	>	8 15	2 53
Déva-Ványa	>	11 42	7 20	Uj-Palota	>	8 47	8 27	Tenke	>	8 17	9 17	Sarkad-Keresztur	>	8 33	3 21
Ózed	>	12 06	7 36	Ósi	>	9 03	8 46	Rippa	>	8 41	9 46	Gyanta	>	8 43	3 45
Gyoma	érk.	12 28	7 44	Nagyvárad	érk.	9 20	9 05	Mocsár-Gyanta	>	8 53	9 59	Okány	>	9 02	3 02
								Hollód	érk.	9 03	10 11	Vésztő			

„Jegenye”

gyógyfürdő

Kolozsvár-megyében

Bánffy-Hunyad és Kolozsvár közt.

Klimatikus (Subalpin) gyógyhely.
Mórfürdők.

fenyő- és 9° Lobogó fürdők.

Igazgató: *Dr. Kazay Kálmán.*

Javalva:

Kezdődő tüdőbetegnek.

Scrofulóticusoknak.

Algokórosoknak,

Vérszegénység — Hysteria,

Ideggyengeség ellen. 1687.

Új biztosító intézet NAGYVÁRADON.

A »Gazdák Biztosító Szövetkezete«
Nagyváradon vezérképviseletet létesített s
a nagyváradai üzlet vezetésével a **Leszá-
mitoló és Jelzálogbankot** bizta meg.
A vezérképviselet titkári teendőit

Kenyeres Sándor

az ismert biztosító szakember látja el.
A »Gazdák Biztosító Szövetkezete«
felőleli a **tűz-, jég- és életbiztosítá-
sok** összes formáit, kiválóan előnyös s
jutányos díjtételeit keszséggel bemutatja a

Nagyvárad Vezérképviselet
Leszámitoló és Jelzálogbank r. t.

Tisztességes és jellemes urak elő-
nyös feltételek mellett kerestetnek

NAGYVÁRADI középiskolai internátus.

Nagyváradon, a Tisza Kálmán téri Elek-féle házban, (9. sz.) folyó évi
szeptember hó 1-én,

*gimnáziumi, reáliskolai és felső kereskedelmi
tanulók részére*

internátus fog megnyilni.

Egyenkénti tanítás nevelő-tanárok vezetése és felügyelete alatt. Szigorú korrepetálás és
naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Francia társalgás az intézet francia születésű tanár-nevelőjével. Zeneoktatás
megbeszélés szerint.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik, közel a
tanintézetekhez.

Bő tájékoztatást kívánatra ingyen küld az intézet tulajdonosa és vezetője, a kivel
értekezni lehet naponként 9 től 12 ig.
Nagyvárad, 1906. június 18.

DÉNES PÁL,

intézettulajdonos és igazgató.

1686. a.

*Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe,
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű*

BÚTOROKAT

gyári árban, kezesség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál
NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.
Kívánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár”

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. **Tancs internátus** 24 belakó, 18 bejáró tanonc.

Készítünk kizárólag **kézimunkával a legfinomabb** s legtartósabb kivitelben

Férfi-, női
és gyermek-

cipőket, csizmákat

.. francia, angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott árakon

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási
üzletünkben árusítjuk.**

Különleges lábbelik katonatisztek, gazdászok, vasuti és postatisz-
tek, csendőrök és pénzügyőrök részére.

